

Socialdepartementet
103 33 Stockholm
s.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: s.sf@regeringskansliet.se

Konsekvenser av justerade åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem (S2021/02250)

Mittuniversitetet har anmodats att yttra sig över rubricerad utredning och avger följande yttrande.

Mittuniversitetet ställer sig i grunden positiv till och delar i huvudsak förslag till åtgärder för ett längre arbetsliv samt att åldersgränser i pensionssystemet och angränsande trygghetssystem ändras. Mittuniversitet kan dock efter att ha tagit del av rubricerad utredning dra slutsatsen att den effekt som tidigare befarades kommer att uppstå. Utredningen konstaterar att finansieringen av de justerade åldersgränserna sker genom höjda avgifter som belastar arbetsgivaren. Förändringen finansieras genom en kostnadsförskjutning till myndigheten som arbetsgivare, en kostnadsförskjutning som inte på något sätt kompenseras.

I utredningen påpekas den stora osäkerhet som råder kring en önskad beteendeförändring, att den faktiska pensionsåldern inte längre ska vara 65 år. I utredningen antas också att en förändring av åldersgränserna ska ge ett större arbetskraftsutbud och ökad sysselsättning. De beräkningar som presenteras i utredningen är utförda på individnivå och det framgår tydligt att ur ett arbetsgivarperspektiv uppstår effekten att fler kommer att kvarstå i anställning (främst ekonomiska skäl) utan att för den skull ha möjlighet att upprätthålla full produktivitet. Detta går emot själva syftet med förändringen dvs att uppnå högre sysselsättningsgrad och fler arbetade timmar. Istället är det rimligt att anta att effekten som uppstår är att fler kommer att kvarstå i

anställning, färre kommer in på arbetsmarknaden och färre timmar kommer totalt sett att arbetas.

De medarbetare som inte beviljas ersättning från Försäkringskassan men inte har full förmåga att arbeta kan beviljas delpension för att möjliggöra arbete fram till 65 år, detta finansieras redan idag av arbetsgivaren. Regelverket för delpension följer inte med förändringen av åldersgränserna vilket gör att de som med delpension kvarstår i anställning t.o.m. 65 år då kommer att behöva återgå i anställning tills dess att de uppnått den nya riktåldern för pension. Detta glapp belastar arbetsgivaren och ökar de redan befintliga kostnaderna ytterligare.

Kostnadsförskjutningen och finansieringen av detta glapp bör kompenseras de sektorer som inte gagnas av de föreslagna förändrade avgifterna för vissa åldersgrupper. En akademisk karriär tar lång tid i anspråk och är en karriärväg som i jämförelse med andra sektorer kan påbörjas först senare i livet. Universitets- och högskolesektorn gagnas därför inte av att olika avgifter ska gälla för olika åldrar och att lättnader sker för vissa åldersgrupper. Lägre avgifter för riktigt unga medarbetare är inte aktuellt för sektorn då det är mycket få befattningar som är tillgängliga för denna åldersgrupp. Lägre avgifter för äldre medarbetare kompenserar inte kostnaderna för det glapp som uppstår från 65 års ålder.

Sammanfattningsvis kan Mittuniversitetet konstatera att syftet med de förändrade åldersgränserna inte uppnås, varken för medarbetare eller arbetsgivare. Medarbetaren kommer av ekonomiska skäl att behöva arbeta fler år utan att för den skull kunna arbeta fler timmar. Universitets- och högskolesektorn kommer att finansiera förändringen genom kostnadsförskjutningen och ännu högre kostnader för glappet mellan sjukförsäkringssystemet och arbetsgivarens arbetsgivar- och rehabiliteringsansvar. Detta bör på något sätt kompenseras.

Föredragande och beslut

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Anders Fällström efter föredragning av HR-chef Victoria Sjöbom. Närvarande vid den slutliga behandlingen av ärendet har prorektor Håkan Wiklund, förvaltningschef Lotten Glans, samordnare Anna Haeggström och studentrepresentanter Felicia Dyberg och Hedda Strömberg-Johnson varit.

Anders Fällström
Rektor